

Pöytäkirja

23.6.2020

VN/10384/2019
VN/10384/2019-VM-77

Seurantaryhmän kokous 2/2020

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi -hanke

Aika Torstai 11.6.2020, klo 9.30-12.00

Paikka Zoom-kokous

Läsnä Tuula Lybeck VM puheenjohtaja
Jaana Walldén VM varapuheenjohtaja
Liisa Sahanen ARA
Simo Luukkainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Matti Ranta Opetushallitus
Heikki Mannila Suomen Akatemia
Esa Rantanen Taiteen edistämiskeskus
Juha Kekkonen THL
Ella Bingham Aalto-yliopisto
Johanna Harjunpää Fingo ry
Kristiina Kumpula KANE
Sanna Sunikka Kriminaalihuollon tukisäätiö
Rosa Meriläinen KULTA ry
Vilho Kolehmainen Metropolia Ammattikorkeakoulu
Anna Munsterhjelm Allianssi ry
Jarmo Laitinen Oulun kaupunki
Ari Inkinen Soste ry (Vertti Kiukaksen sijaisena)
Arto Kuusisto Suomen Olympiakomitea
Tuija Brax Suomen Sydänliitto ry
Jaana Viemerö Suomen Kuntaliitto
Merja Irla VM, hanketoimisto (paikalla asiakohdassa 5)
Marita Virtanen, valtiovarainministeriö, budjettiosasto
Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö
Satu Lindberg, hanketoimisto, sihteeri

Asiantuntijat:

Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö (paikalla ensimmäisen 30 min)
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Poissa:

Jenni Eskola Traficom
Sari Elomaa-Siren Hgin Diakonissalaitoksen säätiö
Bernt Nordman Natur och Miljö rf
Lea Ryyänen-Karjalainen Tieteellisten seurain valtuuskunta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

1 Kokouksen avaus

Kokous avattiin kello 9:30

2 Ilmoitusasiat

Todettiin seurantaryhmän edellisen kokouksen jälkeen tapahtuneet muutokset seurantaryhmässä. Uutena jäsenenä seurantaryhmässä aloittaa aluehallintovirastoista Simo Luukkainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta ja varajäsenenä Eila Hiltunen Itä-Suomen aluehallintovirastosta. Järjestöjen valtionavustuskäytänteiden kehittämisjaoston puheenjohtaja Niklas Wilhelmsson oikeusministeriöstä kutsutaan seurantaryhmän pysyväksi asiantuntijaksi. Uudet jäsenet ja varsinaisten jäsenten sijaiset esittäytyivät.

Hallintopäätös muutoksista tehdään elokuussa 2020.

3 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 4.6.2020 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (1/2020) pöytäkirja (liite 1).

5 Ajankohtaiskatsaus hankkeeseen

Tuula Lybeck esitteli hankkeen ajankohtaisia asioita.

Keskusteltiin esityksen aiheista. Esitettiin kysymys, sisältääkö tietojärjestelmän toteuttamisvaihe yhteydenpitoa avustusten hakijoiden kanssa. Tietojärjestelmätoteutus tapahtuu jo suunnitteluvaiheessa omaksutun mallin mukaisesti yhteiskehittämällä ja asiakaslähtöisesti. Toteutus etenee ketterän kehittämisen menetelmin kahden viikon sprinteissä. Siinä on tärkeällä sijalla mm. käyttäjäryhmien osallistuminen käytettävyydestauksiin.

Tiedusteltiin, minkä tyyppisiä painavia syitä on ollut esillä valtionapuviranomaiselle olla käyttöönottamatta yhteistä järjestelmää. Näitä syitä ei ole vielä lähdetty tarkemmalla tasolla selvittämään. Tällä hetkellä tiedetään, että käytössä olevista järjestelmistä mm. EURA ja Hyrrä ovat käytössä ainakin seuraavan EU-rahastojen ohjelmakauden ajan, jolloin siirtyminen uuteen järjestelmään ainakin niiden osalta tulee tapahtumaan myöhemmin. Osana tie-kartan (käyttöönottojen) valmistelua saattaa tulla esille vastaavia tilanteita ja perusteluja, jotka puoltavat käyttöönoton myöhäisempää ajankohtaa. Tämä mahdollistaa uutta järjestelmää tarvitsevien toimijoiden mukaan ottamisen aikaisemmassa vaiheessa. Tarvetta järjestelmän käyttöönotolle on tuotu esiin usealta hallinnonalalta.

Esitettiin kysymys hakijan organisaatiotasojen tietojen tallentamisesta ja niiden ylläpitämisestä uudessa järjestelmässä. Organisaatiolle itselleen annetaan mahdollisuus määritellä se tai ne henkilöt, joiden vastuulla on organisaatiotason tietojen tallentaminen. Näin voidaan varmistaa esim. se, että tiedot ovat aina ajantasaiset ja muuttuvat oikeaan aikaan.

Esitettiin kysymys asianhallintajärjestelmien integroimisesta järjestelmään. Tässä kohdassa kokoukseen kutsuttiin paikalle myös hanketoimiston projektipäällikkö Merja Irljala. Asianhallintajärjestelmien integrointia kuten myös tiedonhallintaan liittyviä asioita laajemmin selvitetään parhaillaan. Myös säilyttämiseen ja arkistointiin liittyvät asiat selvitetään. Lähtökohtana on aikaisemmin ollut, että integraatiot rakennetaan eri viranomaisten asianhallintajärjestelmiin. Kuitenkin hankkeen yhtenä tehtävänä on tarkastella myös integraatioihin liittyviä riskejä ja kokonaiskustannuksia. Integraatioiden riskit näyttävät hankkeen tämän hetkisen selvityksen mukaan suuremmilta kuin hyödyt. Näistä syistä johtuen on päädytty tarkastelemaan vaihtoehtoa, jossa tuleva järjestelmä kattaisi valtionavustusprosessin tiedonhallinnan (ml. Asianhallinta) elinkaaren kokonaan. Asian selvittelyä jatketaan ja siitä informoidaan lisää syksyllä.

Lisäksi esitettiin kysymys siitä, voiko oman asianhallintajärjestelmän säilyttämisen pakko muodostua esteeksi uuden järjestelmän käyttöön otolle. Merja Irljala vastasi, että Va-tietojärjestelmän tiedonhallinnan (ml. asianhallinta) ratkaisu ei kattaisi kaikkea va-viranomaisen asianhallinnan tarvetta vaan vain sen osan, joka liittyy va-prosessiin liittyvään osuuteen. Jos taas kysymyksellä tarkoitetaan sitä, että va-viranomaisen olisi jostain syystä pakko siirtää tiedot (esim. Metatietotaso) myös omaan asianhallintajärjestelmän piiriin mm. säilytettäväksi, niin tähän ei ole toistaiseksi noussut esiin jotain pakottavaa syytä. Asiaa voidaan katsoa myös siitä näkökulmasta, että käyttöönotto helpottuu, kun pienennetään integraatioiden tekemisen ja ylläpitämisen

aikatauluriskejä. Sovittiin, että Merja Irjala lähettää asiaan liittyvää valmisteluaineistoa kiinnostuneille.

Todettiin, että järjestöjaoston 10.9.2020 järjestämä valtakunnallinen seminaari on kaikille avoin. Tilaisuus myös striimataan. Samoin järjestöjaoston toimintaan liittyen todettiin, että vaikka järjestöjaostossa tehtävä työ keskittyy hallitusohjelman mukaisesti rahapelituotoista valtionavustusta saaviin järjestöihin, niin työssä otetaan huomioon, että jaoston ehdottamat linjaukset esimerkiksi yleisavustuksen yhtenäistämisestä soveltuvat myös muilta valtion talousarvionmomenteilta rahoitetuille yhteisöille. Järjestöjaoston työstä vuoden lopulla valmistuva väliraportti tulee kattamaan näitä aiheita. Väliraportti toimitetaan seurantaryhmän jäsenille.

6 Valtionavustus 2.0 –toimintamallin strategisen tason haastatteluiden alustava yhteenveto

Jaana Walldén esitteli strategisen tason haastattelujen alustavia havaintoja.

Keskustelussa esiin nousivat mm. nykyisen rahoituksen silppumaisuus, joka joissain tapauksissa aiheuttaa jo valtion talousarvion tasolta eikä siten ole uuden järjestelmän korjattavissa. Lisäksi tuotiin esille rahoituksen pilkkoutuminen valtionavustuksiin ja –osuuksiin, mikä hankaloittaa rahoituksen kokonaiskuvan muodostamista erityisesti kulttuurialalla.

Huolenaiheena tuotiin esille hakijoiden autonomiaa, jonka oltava mm. kansalaisyhteiskunnan riippumattomuuden takia vahvassa roolissa. Jos kriteerit alkavat ohjata toimintaa tavalla, joka heikentää autonomiaa, kriteerejä on muutettava. Tästä käytiin keskustelua, kysymys koskee erityisesti järjestöjen toiminta-avustuksia. Järjestöjaostossa on aiheesta myös keskusteltu. Kriteereitä voivat valmistella myös hakijat yhteistyössä myöntäjän kanssa. Jaoston järjestöjä edustavat asiantuntijat ovat perustaneet vaikuttavuuden ja mittaroinnin ”nyrkin”, joka valmistelee seuraavaan järjestöjaoston kokoukseen ehdotuksiaan omalta osaltaan. Samoin pohdittiin sitä, miten käyttöön otettavat mittarit ja kriteerit vaikuttavat valtionavustusta saavien järjestöjen autonomiaan sekä sitä, millaiset valmiudet esim. kooltaan erilaisilla toimijoilla on olla mukana tässä muutoksessa.

Keskusteltiin uuden toimintamallin sisältämästä hakijan ja myöntäjän välisen keskustelun lisäämisestä. Hankkeessa etsitään mallia siihen, miten dialogin voi järjestää niin, että se on tasapuolista, systemaattista ja läpinäkyvää. Yleistä kannatusta sai ainakin hakujen yhteyteen ajateltu julkinen kysymykset ja vastaukset –palsta, jonka kautta hakua yleisesti koskevat hakijoiden kysymykset saavat vastauksen, joka näkyy kaikille hakijoille. Tarkoitus on mahdollistaa myös hakijan ja myöntäjän välinen kahdenkeskinen keskustelu prosessin eri vaiheissa. Todettiin, että koska kyseessä on yhteisen hyvän rahoittaminen yhteisillä varoilla, tulee järjestelmän käyttöönottoon kannustaa mahdollisimman nopealla aikataululla ja myös suunniteltuun hakijoiden väliseen yhteistoimintaan on syytä kannustaa. Tätä lähtökohtaa kannatettiin.

7 Valtionavustusten talous ja raportointi

Marita Virtanen esitteli Valtionavustusten talous ja raportointi –tausta-aineiston. Käytiin keskustelua esityksen aiheista. Avustusehtojen yhtenäistämisen tavoitetta pidettiin yleisellä tasolla hyvänä. Pohdittiin kuitenkin myös sitä, miten se antaa välineitä valtionavustusten ja –osuuksien ja muun rahoituksen piiriin kuuluvan toiminnan muodostaman kokonaisuuden pohdintaan. Aiheeseen tullaan todennäköisesti käsittelemään syksyllä asetettavassa kuntajaostossa, mutta jako valtionavustusten ja –osuuksien välillä ei kuulu hankkeen toimivaltaan.

Keskusteltiin siitä, miten muu mahdollinen rahoitus, oma varallisuus tai varainhankinta vaikuttaa valtionavustuksiin. Valtionavustusten saajia tulisi kannustaa muun rahoituksen hankintaan ja omavaraisuuteen ilman, että sillä olisi suoraan avustusta vähentävää vaikutusta. Näin omaa toimintaa voitaisiin kehittää myös muulla kuin valtionavustusrahoituksella. Lisäksi todettiin, että yleishyödyllisen toiminnan ja yritystoiminnan sekä verotettavan ja ei-verotettavan toiminnan rajoja pitäisi selkeyttää. Lisäselkeyttä kysymykseen odotetaan saatavan myös tulevasta kuluttaja- ja kilpailuviraston selvityksestä.

8 Hakijatyöpajojen alustavat tulokset

Jaana Walldén esitti hakijatyöpajojen alustavia tuloksia.

Keskusteltiin työpajoissa esiin nousseista asioista. Yleisesti kaikki raportille nostetut asiat olivat tunnistettavissa. Keskustelussa tuotiin esille toive, että hakeminen ja raportointi sujuvoituisivat ja että järjestelmä tukee hakijaa niin haku- kuin raportointivaiheessa. Myös hakemusten käsittelyajan toivotaan nopeutuvan.

Valtionavustushakujen ennakoimattomuuteen on toivottu muutosta, ja sama havainto löytyy myös Opetushallituksen omista hakijakartoituksista. Todettiin, että valtionavustustoiminnan laatua ei paranneta nopealla syklillä tulevilla uudenaikaisilla hakuilla, joihin hakijoiden tulee kyetä reagoimaan nopeassa aikataulussa.

9 Järjestöille jaettavia avustuksia koskevat kyselyt ja kyselyjen alustavat tulokset

Esiteltiin rahapeliuuttoja myöntäville ministeriöille lähetetyn kyselyn alustavia tuloksia. Esityksessä nähtiin ensimmäisiä poimintoja 105 kysymystä sisältäneen kyselyn tuloksista. Kyselystä raportoidaan syksyllä, kun kaikki vastaukset on saatu ja analysoitu. Tuloksia tullaan käyttämään järjestöjaostossa, kun määritellään yhteisiä toimintatapoja rahapeliuuttojen jakamiseen.

Esiteltiin järjestöille lähetettävää kyselyä. Kysely lähetetään ennen heinäkuuta. Vastausaikaa on elokuun 2020 loppupuolelle. Kysely käy laajennetun järjestöjaoston luettavana ennen lähetystä.

10 Muut asiat

Muita asioita ei ollut

11 Kokouksen päättäminen

Seuraavat seurantaryhmän kokoukset viedään sähköisiin kalentereihin.

3/2020, perjantaina 9.10., klo 9-12

4/2020, perjantaina 4.12., klo 9.12

Molempiin kokouksiin varataan neuvotteluhuone Jakovara Mariankatu 9 kokouskeskuksesta.

Kokous päättyi klo 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi, Satu Lindberg, projektisuunnittelija, seurantaryhmän sihteeri

Liitteet	-
Jakelu	Seurantaryhmän jäsenet
Tiedoksi	Ohjausryhmän jäsenet Hanketoimisto Hankeikkuna